

Sygn. akt V U 1332/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesława Kruczkowska

Protokolant: Marta Sokołowska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 08 sierpnia 2012 roku

Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i zalicza T. S. do uprawnień emerytalnych okresy zatrudnienia w B. Zakładach (...) w K. od 07 maja 1976 roku do 30 września 1979 roku, od 01 stycznia 1982 roku do 30 czerwca 1982 roku, od 07 listopada 1983 roku do 31 lipca 1984 roku, od 01 sierpnia 1984 roku do 31 października 1986 roku oraz w Zakładach (...) A. i S. K. Zakład w K. od 05 października 1989 roku do 01 stycznia 1999 roku oraz przyznaje mu emeryturę od 01 lipca 2012 roku.

sygnatura akt V U 1332/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 08 sierpnia 2012 r. wydaną na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 z ze. zm.) odmówił T. S. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia warunków przewidzianych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem nie udowodnił on wymaganego okresu pracy

w szczególnych warunkach na dzień 01 stycznia 1999 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił okresów pracy w szczególnych warunkach: 1) od 07 listopada 1983 r. do 30 września 1989 r. z uwagi na fakt, iż wnioskodawca nie przedłożył świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach; 2) od 05 października 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. ponieważ w świadectwie pracy z 31 stycznia 2003 r. w pkt 8 brak jest przepisów resortowych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył T. S. wnosząc o przyznanie prawa do emerytury i uznanie zakwestionowanego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wnosił o jego oddalenie podtrzymując argumentację z uzasadnienia decyzji.

Sąd Okręgowy w Białymstoku ustalił i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie, dlatego zaskarżona decyzja podlega zmianie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli 1 stycznia 1999 r., osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn (pkt 1) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (pkt 2). Z kolei w myśl ust. 2 tego przepisu w brzmieniu obowiązującym do 01 stycznia 2013 roku emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z kolei w myśl art. 32 ww. ustawy w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r., będącym pracownikiem, o którym mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach, przysługuje emerytura, jeżeli osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz posiada 25 - letni okres zatrudnienia, a w tym, co najmniej 15 lat okresów pracy w warunkach szczególnych. W świetle § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Powyższe okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Należy przy tym zaznaczyć, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy - rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych (tak wyrok Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/2008, OSNP 2010/23-24/281; wyrok SA w Białymstoku z 26 września 2012 r., II AUa 488/12).

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie jest, iż odwołujący w dniu (...) ukończył 60 lat i na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał wymagany przepisami ogólny okres zatrudnienia wynoszący 26 lat i 17 dni.

Spór dotyczył zaliczenia okresu pracy T. S. w szczególnych warunkach w B. Zakładach (...) w K. oraz w Zakładach (...) A. i S. K. Zakład w K..

Ze świadectw pracy wystawionych przez B. Zakłady (...) wynika, że odwołujący w okresie od 07 maja 1976 r. do 31 grudnia 1979 r. zajmował stanowiska mechanika-konserwatora i ślusarza; w okresie od 27 stycznia 1981 r. do 25

listopada 1982 r. zajmował stanowisko ślusarza, ostatnio ślusarza remontowego – warsztat mechaniczny; w okresie od 07 listopada 1983 r. do 30 września 1989 r. zajmował stanowisko ślusarza.

Świadczenie pracy wystawione przez Zakłady (...) A. i S. K. stwierdza, że T. S. w okresie od 05 października 1989 r. do 31 stycznia 2003 r. wykonywał pracę garbarza.

Zgodnie z działem VII pkt 11 wykazu A stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia pracą w szczególnych warunkach, której wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, są prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór. Natomiast w dziale XIV pkt 25 wykazu A określono, że pracą w szczególnych warunkach jest bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Z uwagi na konieczność ustalenia, czy powołany przez odwołującego okres zatrudnienia należało zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach Sąd przeprowadził postępowania dowodowe. Oparł się w tej mierze na dołączonej do akt dokumentacji emerytalnej, aktach osobowych, jak również zeznaniach świadków i opinii biegłego.

Zgodnie bowiem z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, w świetle § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur

i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – zakład pracy wydaje zaświadczenie

o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

Podkreślić również należy, że zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie stanowiskiem świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych,

o którym mowa w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W sytuacji braku wymaganego świadectwa pracy

w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę, Sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach 1 lub 2 do rozporządzenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 04 listopada 2008 r., III AUa 3113/08, Lex nr 552003). Z drugiej strony posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych nie wiąże organu rentowego i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 i 4 Rozporządzenia.

Świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo pracy traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 kpc, który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2004 r., III UK 31/04, OSNP 2005/1/13 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 r., III AUa 795/08, OSAB 2008/4/60).

Odwołujący podnosił, że w B. Zakładach (...) w K. jego praca polegała na obsłudze technicznej wszelkiego rodzaju maszyn i urządzeń znajdujących się w dziale mokrym garbarni używanych bezpośrednio przy garbowaniu i wykańczaniu skór.

Zdaniem Sądu powyższe okoliczności znajdują potwierdzenie w aktach osobowych T. S. dołączonych do akt sprawy. Z umowy o pracę zawartej 07 maja 1976 r., angażu z 30 maja 1976 r. oraz z 02 grudnia 1979 r. wynika, że w okresie od 07 maja 1976 r. do 30 września 1979 r. odwołującemu powierzono obowiązki mechanika konserwatora. Angaż z 20 maja 1982 r. oraz

z 29 września 1982 r. wskazują, że T. S. zatrudniony był jako ślusarz remontowy w okresie od 01 stycznia 1982 r. do 30 czerwca 1982 r. Natomiast umowa o pracę zawarta 07 listopada 1983 r., angaż z 27 sierpnia 1984 r. oraz z 01 listopada 1986 r. zaświadcza, że odwołujący wykonywał obowiązki ślusarza-mechanika i ślusarza remontowego.

Na podstawie kserokopii dokumentów z akt osobowych sporządzonych przez Zakłady (...) A. i S. K. (k. 27) można stwierdzić, że T. S. w okresie od 05 października 1989 r. do 31 stycznia 2003 r. wykonywał pracę garbarza.

Fakt pracy odwołującego w szczególnych warunkach w wyżej wymienionych okresach potwierdzili również przesłuchani w sprawie świadkowie J. C., J. K., W. O., B. P., którzy pracowali razem z T. S. w spornych okresach. Zdaniem Sądu zeznaniom świadków należy dać wiarę i uznać za prawdziwe. Są one obiektywne i spójne, pozostają w logicznym związku z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu bhp na okoliczność czy opisywane przez wnioskodawcę i świadków czynności wykonywane

w B. Zakładach (...) w K. oraz

w Zakładach (...) w K. mogą być zakwalifikowane do prac w szczególnych warunkach określonych w wykazie A zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Biegły sądowy w sporządzonej przez siebie opinii (k. 49-67) oraz opinii uzupełniającej (k. 83-89) uznał, że praca odwołującego w charakterze mechanika konserwatora (od 07 maja 1976 r. do 30 września 1979 r.), ślusarza remontowego (od 01 stycznia 1982 r. do 30 czerwca 1982 r., od 01 sierpnia 1984 r. do 31 października 1986 r.) oraz ślusarza mechanika (od 07 listopada 1983 r. do 31 lipca 1984 r.) i garbarza (od 05 października 1989 r. do 01 stycznia 1999 r.) była pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Biegły ustalił, że odwołujący legitymuje się okresem 16 lat, 1 miesiąca i 13 dni pracy w szczególnych warunkach.

Na rozprawie w dniu 14 czerwca 2013 r. biegły podtrzymał swoją opinię opracowaną na piśmie.

Biegły wyjaśnił, że z całokształtu materiału dowodowego wyodrębnił okresy pracy odwołującego przypadające na prace w warsztacie mechanicznym (od 01 października 1979 r. do 31 grudnia 1979 r., od 27 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1981 r., od 01 listopada 1986 r. do 30 września 1989 r.) i okresów takich nie uznał za prace w szczególnych warunkach. Uznał natomiast, że praca mechanika konserwatora na dziale mokrym (produkcyjnym) odbywała się w takim samym środowisku pracy, co garbarza i ślusarza remontowego, czy też ślusarza-mechanika i posiadała cechy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisu działu XIV pkt 25 wykazu A stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia.

W ocenie Sądu opinia biegłego została sporządzona w sposób rzetelny i szczegółowy, w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa oraz wieloletnie doświadczenie zawodowe biegłego. Nie ulega wątpliwości, iż biegły posiada dużą wiedzę i doświadczenie w zakresie problematyki o jakiej opiniował.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że T. S. w okresach od 07 maja 1976 r. do 30 września 1979 r., od 01 stycznia 1982 r. do 30 czerwca 1982 r., od 07 listopada 1983 r. do 31 lipca 1984 r. od 01 sierpnia 1984 r. do 31 października 1986 r. i od 05 października 1989 r. do 01 stycznia 1999 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach i na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku. Wnioskodawca spełnia bowiem wszystkie ustawowe warunki uprawniające do przyznania emerytury.